

Pelan Tindakan KKP di Sektor Lombong dan Kuari Malaysia

Oleh:

Profesor Madya Ir. Dr. Ahmad Rasdan Ismail
Fakulti Teknologi Kreatif dan Warisan,
Universiti Malaysia Kelantan,
16300 Bachok, Kelantan
arasdan@gmail.com, rasdan@umk.edu.my
013-3942463

Jabatan Keselamatan Dan
Kesihatan Pekerjaan

Universiti
Malaysia
PAHANG
Engineering • Technology • Creativity

Tindakan Pencegahan Hasil dari Tahap Kesedaran KKP Pekerja di Sektor Lombong dan Kuari

KAJI SELIDIK	PENILAIAN SKOR	TINDAKAN PEMBETULAN	TINDAKAN PENCEGAHAN
Kesedaran keselamatan	Sederhana	Memberi kelas atau latihan pada kali Utama pekerja diambil bekerja	• Memberi latihan kepada pekerja dalam bidang pekerjaan masing-masing. • Sentiasa mengadakan kempen kesedaran • Memberi taklimat setiap kali sebelum memulakan kerja

KAJI SELIDIK	PENILAIAN SKOR	TINDAKAN PEMBETULAN	TINDAKAN PENCEGAHAN
Pengetahuan keselamatan	Sederhana	Menyediakan papan kenyataan yang mengandungi isu keselamatan dan kesihatan pekerjaan beserta maklumat berkenaan isu di tempat kerja.	● Memberi kelas atau latihan pada kali Utama pekerja diambil bekerja. ● Memberi latihan setiap kali terdapat mesin baru atau perubahan dari segi undang-undang dalam apa-apa tugas yang dilakukan. ● Mengedarkan maklumat berkenaan keselamatan dan kesihatan di tempat kerja.

KAJI SELIDIK	PENILAIAN SKOR	TINDAKAN PEMBETULAN	TINDAKAN PENCEGAHAN
Pelaksanaan sistem/ undang-undang keselamatan dan kesihatan pekerjaan.	Sederhana	Mengamalkan sistem keselamatan dan kesihatan di tempat kerja dan sentiasa membaiki sistem sedia ada secara berkala berdasarkan audit yang dilakukan oleh pihak berkuasa.	• Memasukkan isu keselamatan dalam bajet dan perbincangan sebelum memulakan sesuatu projek agar isu seperti tiada peruntukan bajet dapat dielakkan. • Menambah baik sistem sedia ada dan merujuk semula undang-undang atau laporan yang disediakan oleh pihak JKKP semasa mengadakan lawatan bagi membaiki sistem keselamatan di tempat kerja

KAJI SELIDIK	PENILAIAN SKOR	TINDAKAN PEMBETULAN	TINDAKAN PENCEGAHAN
Sikap pekerja terhadap isu keselamatan dan kesihatan pekerjaan	Baik	Menegur pekerja yang tidak peka terhadap isu keselamatan dan kesihatan pekerjaan di tempat kerja.	• Mengadakan sistem penganugerahan terhadap pekerja yang mempunyai sikap yang bagus dan memberi kerjasama dalam menjayakan keselamatan dan kesihatan di tempat kerja.

PEMERHATIAN DI TAPAK (Lombong)	TAHAP RISIKO	TINDAKAN PEMBETULAN	TINDAKAN PENCEGAHAN
Operasi mengangkat- Lebih muatan/ lori/ jentera pengorek terbalik	25	Memberi latihan kepada operator dan memastikan tiada pekerja lain di kawasan kerja dijalankan	• Memastikan beban tidak melebihi muatan yang dibenarkan. • Hanya mengambil operator yang kompeten. • Memberi latihan keselamatan kepada operator setiap tahun.

PEMERHATIAN DI TAPAK (Lombong)	TAHAP RISIKO	TINDAKAN PEMBETULAN	TINDAKAN PENCEGAHAN
Operasi penggalian-Dilanggar oleh mesin	25	Memastikan tiada pekerja yang berada berdekatan kawasan penggalian dan menyediakan SOP bagi tugas yang diberikan, memberi wisel dan baju pantulan cahaya	• Meletakan papan tanda bahaya sebelum memulakan kerja. • Memberi latihan kepada pekerja setiap tahun. • Memberi taklimat ringkas setiap kali memulakan kerja.

PEMERHATIAN DI TAPAK (Lombong)	TAHAP RISIKO	TINDAKAN PEMBETULAN	TINDAKAN PENCEGAHAN
Operasi penggalian-Bekerja di dalam jejari jentera pengorek	25	Memastikan tiada pekerja yang berada berdekatan kawasan penggalian dan menyediakan SOP bagi tugas yang diberikan, memberi wisel dan baju pantulan cahaya	• Meletakan papan tanda bahaya sebelum memulakan kerja. • Memberi latihan kepada pekerja setiap tahun. • Memberi taklimat ringkas setiap kali memulakan kerja.

PEMERHATIAN DI TAPAK (Lombong)	TAHAP RISIKO	TINDAKAN PEMBETULAN	TINDAKAN PENCEGAHAN
Operasi penggalian-Bekerja di bawah <i>bucket</i> jentera pengorek	25	Memastikan tiada pekerja yang berada berdekatan kawasan penggalian dan menyediakan SOP bagi tugas yang diberikan, memberi wisel dan baju pantulan cahaya	• Meletakan papan tanda bahaya sebelum memulakan kerja. • Memberi latihan kepada pekerja setiap tahun. • Memberi taklimat ringkas setiap kali memulakan kerja.

PEMERHATIAN DI TAPAK (Lombong)	TAHAP RISIKO	TINDAKAN PEMBETULAN	TINDAKAN PENCEGAHAN
Operasi penggalian-Tertimbus tanah	20	Memastikan tiada pekerja yang berada berdekatan kawasan penggalian	• Meletakan papan tanda bahaya sebelum memulakan kerja. • Memberi latihan kepada pekerja setiap tahun. • Memberi taklimat ringkas setiap kali memulakan kerja.

PEMERHATIAN DI TAPAK (Lombong)	TAHAP RISIKO	TINDAKAN PEMBETULAN	TINDAKAN PENCEGAHAN
Operasi pengangkutan	20	Memastikan pekerja adalah kompeten	• Memberi latihan keselamatan kepada pekerja dan memberi taklimat keselamatan setiap kali sebelum pekerja memulakan kerja. • Menyediakan prosedur kerja selamat • Melaksanakan HIRARC • Penyelenggaraan kenderaan berat dan direkodkan.

PEMERHATIAN DI TAPAK (Lombong)	TAHAP RISIKO	TINDAKAN PEMBETULAN	TINDAKAN PENCEGAHAN
Tersadung dan jatuh (di kawasan pam air dan kawasan sembur air)	10	Meletakkan papan tanda sebagai peringatan kepada pekerja.	• Memberi taklimat keselamatan setiap kali sebelum pekerja memulakan kerja dan memberi latihan kepada pekerja berkenaan tugas yang diberi.

Tindakan pembetulan dan pencegahan untuk kes kemalangan yang sering berlaku di tapak lombong dan kuari

PEMERHATIAN DI TAPAK (Lombong)	TAHAP RISIKO	TINDAKAN PEMBETULAN	TINDAKAN PENCEGAHAN
Tersepit di tangan dan kaki (cyclone, gear crane dan tergilis penggali)	20	Menyediakan papan tanda dan garis panduan sebagai rujukan kepada pekerja untuk melakukan kerja dengan selamat	• Memberi latihan kepada pekerja bagi memastikan mereka mendapat pendedahan awal tentang keselamatan dan kesihatan di tempat kerja.

PEMERHATIAN DI TAPAK (Lombok)	TAHAP RISIKO	TINDAKAN PEMBETULAN	TINDAKAN PENCEGAHAN
Memunggah bahan galian dari lori/jentera pengorek	15	Menyediakan SOP dan PPE kepada pekerja selain memastikan pekerja berada berjauhan dari mesin yang sedang beroperasi	• Meletakan papan tanda bahaya sebelum memulakan kerja. • Memberi latihan kepada pekerja setiap tahun. • Memberi taklimat ringkas setiap kali memulakan kerja.

PEMERHATIAN DI TAPAK (Lombong)	TAHAP RISIKO	TINDAKAN PEMBETULAN	TINDAKAN PENCEGAHAN
Aktiviti memunggah di loji premix	15	Menyediakan SOP dan bekalkan topeng (N95), memastikan pekerja berada jauh dari tempat memunggah premix dan meletakkan tanda amaran	• Menyediakan kipas penyedut agar <i>fume</i> dari premix tidak disedut oleh pekerja. • Pastikan pekerja berada jauh dari tempat premix dipunggah bagi • Memastikan pekerja tidak terdedah kepada fume premix.

PEMERHATIAN DI TAPAK (Lombok)	TAHAP RISIKO	TINDAKAN PEMBETULAN	TINDAKAN PENCEGAHAN
Tahap kebisingan melebihi PEL di penghancur	9	Memastikan pekerja memakai palam telinga dan bekerja secara syif bagi mengurangkan pendedahan	• Memberi ceramah kesedaran kepada pekerja setiap tahun. • Memberi taklimat ringkas setiap kali sebelum memulakan kerja. • Membuat ujian audiometrik kepada pekerja sekurang-kurangnya dua tahun.

PEMERHATIAN DI TAPAK (Lombong)	TAHAP RISIKO	TINDAKAN PEMBETULAN	TINDAKAN PENCEGAHAN
Pendedahan terhadap habuk galian	9	Menyediakan SOP dan PPE kepada pekerja dan semburan air	• Memberi ceramah kesedaran kepada pekerja setiap tahun. • Memberi taklimat ringkas setiap kali sebelum memulakan kerja. • Memberi pemeriksaan kesihatan kepada pekerja setiap tahun.

PEMERHATIAN DI TAPAK (Lombong)	TAHAP RISIKO	TINDAKAN PEMBETULAN	TINDAKAN PENCEGAHAN
Tertimbus	9	Menyediakan SOP dan PPE kepada pekerja selain memastikan pekerja berada berjauhan dari mesin yang sedang beroperasi	• Meletakan papan tanda bahaya sebelum memulakan kerja. • Memberi latihan kepada pekerja setiap tahun. • Memberi taklimat ringkas setiap kali memulakan kerja.

Cadangan dan saranan (Tahap Amalan)

Peranan majikan
dalam
mengingatkan
pekerja isu
keselamatan

Mengadakan
kempen KKP

Kemaskini
polisis KKP

Memberi
latihan
kepada
pekerja

Mesyuarat
KKP bulanan

Mengadakan
sistem
penganugerahan

Menampal
poster berkaitan
KKP di sekitar
tempat kerja

Mengedarkan
risalah KKP

Memantau
stor simpanan
bahan kimia

Menyediakan
latihan untuk
mengendali
bahan kimia

Majikan
menyediakan
kemudahan
keselamatan
untuk
mengendalikan
bahan kimia

Mengurangkan
tahap
pendedahan
kepada pekerja

Pastikan bahan
kimia di label
dengan betul
berdasarkan
USECHH 2000

Cadangan dan saranan (CHRA)

Rekod dan
simpan aduan
yang dibuat
oleh pekerja

Memastikan
MSDS adalah
dwi bahasa
dan mudah
difahami

Mendaftar bahan kimia
dan melupuskan
mengikut *USECHH
Regulations 2000*.

Meningkatkan
semburan air

Memberi
pemantauan
kesihatan
setiap tahun

Mengurangkan
pendedahan habuk
(syif kerja)

Cadangan dan saranan (Habuk)

Memberi latihan
kepada pekerja

Meletak papan
tanda
keselamatan di
kawasan
berhabuk

Menggunakan
PPE

Cadangan dan saranan (Kebisingan)

Memperkenalkan
kerja secara syif

Mewajibkan
pekerja
menggunakan
PPE

Menggantikan
mesin yang lebih
senyap

Mengurangkan
ketinggian objek
yang jatuh

Mesin
diselenggara
secara berkala

Meletakkan pekerja
di kawasan
berasingan dengan
sumber bunyi bising

Sekian,Terima Kasih